

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobkyně obchodní společnosti **ASTRA R&V, spol. s r. o.**, se sídlem Žilina, Hvozdoва 16, Slovensko, zast. JUDr. Vandou Bieleckou, advokátkou se sídlem Havířov – Město, Pavlovova ul. 8, proti žalovanému **Generálnímu ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, 140 96 Praha 4 (dříve **Celní ředitelství Hradec Králové**, Bohuslava Martinů 1672/8a, Hradec Králové), v řízení o žalobě proti rozhodnutí Celního ředitelství Hradec Králové čj. 11378-10/2011-060100-21 ve znění opravného rozhodnutí čj. 44/2012-060100-21, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Celního ředitelství Hradec Králové čj. 11378-10/2011-060100-21 ve znění opravného rozhodnutí čj. 44/2012-060100-21 se z r u š u j e a věc se žalovanému v r a c í k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je p o v i n e n zaplatit žalobkyni náklady řízení v částce 8.760,- Kč k rukám její zástupkyně JUDr. Vandy Bielecké do osmi dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobkyně do rozhodnutí Celního úřadu Hradec Králové (dále jen „celní úřad“) ze dne 22. 9. 2011, čj. 21132/2011-066100-032, kterým celní úřad rozhodl o propadnutí vybraných výrobků (minerální

olej Rust cleaner, 24.340 kg) podle § 42d odst. 1 písm. a) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebních daních“).

V jeho odůvodnění žalovaný shrnul průběh řízení před celním úřadem včetně jeho doplnění v průběhu odvolacího řízení. Potvrdil názor celního úřadu, že v daném případě byly splněny podmínky pro uložení propadnutí předmětných vybraných výrobků dle ustanovení § 42d odst. 1 zákona o spotřebních daních, neboť tyto výrobky byly zajištěny pro absenci jakéhokoliv dokladu, který mohl být při kontrole variantně předložen. Konstatoval, že byť v souladu s eurokonformním výkladem mohly předmětný minerální olej provázet doklady při kontrole předložené jako adekvátní ke zjednodušenému průvodnímu dokladu ve smyslu § 30 zákona o spotřebních daních, tyto doklady neobsahovaly všechny základní údaje – údaj o celním úřadu určení, jemuž přeprava měla být oznámena, a údaj o určení vybraného výrobku se jeví jako nepravdivý. To vedlo celní orgány k závěru, že s předmětným olejem bylo nakládáno způsobem uvedeným v ustanovení § 42 odst. 1 písm. a), resp. c) zákona o spotřebních daních a jeho propadnutí bylo proto dle žalovaného na místě.

V reakci na odvolací námitky mimo jiné uvedl, že otázku, kdo je účastníkem řízení o zajištění vybraných výrobků, upravuje v ustanovení § 42a odst. 1 písm. a) a b) zákona o spotřebních daních. V projednávané věci to nebyli řidiči dopravního prostředku, a to ani ve fázi zajištění vybraného výrobku. Uvedl, že touto otázkou se podrobně zabýval již v rozhodnutí o odvolání do rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků, kde „za účastníky řízení byly v souladu s citovaným ustanovením označeny výše uvedené a o ostatních, jak byli uvedeni v odvolání do rozhodnutí o zajištění, bylo vyřčeno, že jimi nejsou“. V podrobnostech odkázal žalovaný na toto rozhodnutí.

Nesouhlasil ani s námitkou, že celní úřad měnil účastníky řízení. Uvedl, že ve spise je založeno oznámení o zahájení řízení čj. 18161/2011-066100-032 pro „výše uvedené účastníky řízení“, se kterými také řízení bylo nepravomocně dokončeno vydáním napadeného rozhodnutí. Připustil, že by bylo bývalo konformní, aby v napadeném rozhodnutí celního úřadu bylo vysloveno, kdo je vlastníkem vybraného výrobku, jehož propadnutí se ukládá. Příjemcem takového rozhodnutí však byla vždy osoba, u níž byly vybrané výrobky zajištěny, byl-li vlastník takových výrobků znám. Absenci výslovného uvedení vlastníka předmětného minerálního oleje proto neshledal žalovaný za tak fatální, že by byla způsobilá uvést ve zmatek účastníky řízení v otázce, kdo ze z nich o své vlastnictví k tomuto oleji tímto rozhodnutím přišel, aby bylo nutno do napadeného rozhodnutí zasahovat. Konstatoval, že uložení propadnutí zajištěných vybraných výrobků v případě, že se u nich neprokáže, že s nimi nebylo nakládáno způsoby uvedenými v § 42 odst. 1 nebo 2 zákona o spotřebních daních, není sankcí, ale ochranným opatřením majícím zabránit nedovolenému nakládání s nezdaněnými vybranými výrobky a předcházení daňovým únikům.

Včas podanou žalobou se žalobkyně domáhala přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí a jeho zrušení, jakož i zrušení jemu předcházejícího rozhodnutí orgánu prvního stupně, a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Předně namítla, že výrok napadeného rozhodnutí je nesrozumitelný a zmatečný, neboť zní, že „napadené rozhodnutí zamítá a napadené rozhodnutí potvrzuje“. Dle jejího názoru je napadené rozhodnutí z toho důvodu nicotné.

Namítla i to, že rozhodnutí žalovaného směřuje proti neurčitému účastníku řízení, neboť směřuje proti ní a společnosti STELMAX Sp. z o. o. (dále jen „společnost STELMAX“). Samotné propadnutí věci je však sankcí, kterou je možno uložit samostatně pouze vlastníkově propadající věci a je vyloučeno, aby propadnutí věci bylo uloženo osobě, která je odlišná od jejího vlastníka. Pokud není jednoznačně identifikováno, kterému z účastníků je institutem propadnutí vlastnictví odnímáno, je výrok stížen neurčitostí, která znamená vnitřní rozpornost a právní neuskutečnitelnost rozhodnutí a tedy nicotnost takového rozhodnutí. Napadené rozhodnutí je tedy nesprávné, resp. nicotné s ohledem na to, že vychází z jiného nicotného rozhodnutí.

Dále žalobkyně namítala, že napadené rozhodnutí vychází ze skutkového stavu, který nemá oporu ve správním spisu a je založeno na nesprávném právním hodnocení. Dle jejího názoru nestačí pouze vyvrátit, že deklarované určení je nesprávné, ale je potřeba prokázat, že výrobky měly sloužit k pohonu motorů nebo pro výrobu tepla (energie). Konstatovala, že zajistit výrobky s případným následným propadnutím může celní orgán pouze v zákoně o spotřebních daních taxativně uvedených případech (které vyjmenovala), avšak žádný z nich nedopadá na její situaci. Dovodila, že žádný z dokladů uvedených v ustanovení § 42 odst. 1 zákona o spotřebních daních není pro přepravu předmětného oleje zapotřebí, jinak by nebylo možno v České republice přepravovat předmětný minerální olej bez sankce zajištění a následného propadnutí.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby. V reakci na žalobní námítky uvedl, že proti předchozí úpravě vyslovení nicotnosti rozhodnutí stávající zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) ve svém ustanovení § 105 odst. 1 nově ve speciální úpravě svěřuje zjištění a prohlášení nicotnosti nejbližší nadřízenému správci daně, jenž rozhodnutí vydal. Dle jeho názoru je tak tento návrh adresován již nepřislušnému orgánu. Návrh na vyslovení nicotnosti však i tak není důvodný, neboť bez ohledu na záměnu slov „napadené rozhodnutí“ za slovo „odvolání“ jako zjevné chyby v psaní nemohl výrok působit nesrozumitelně ve smyslu v žalobě uvedeném, a to zvláště za situace, že v řízení byla žalobkyně zastupována zástupcem práva znalým. Ostatně i ze samotného podání žaloby a jejího obsahu je zřejmé, že byla srozuměna s tím, jak byla věc rozhodnuta. Žalovaný připustil oprávněnost výtek, že v rozhodnutí celního úřadu nebyl výslovně uveden vlastník zajištěných vybraných výrobků a že právní důvody pro uložení propadnutí nebyly dostatečně určité. Uvedl, že s těmito výtkami se vypořádal způsobem uvedeným v odůvodnění žalovaného rozhodnutí, kde konkretizoval v jakém režimu a s jakým dokladem měl být předmětný minerální olej dopravován, jak je shrnuto v závěru odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Po

prostudování předloženého správního spisu dospěl k následujícím zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu shledal důvodnou.

Krajský soud se předně zabýval námitkami procesního charakteru. Dle první z nich má být napadené rozhodnutí nicotné, protože je jeho výrok nesrozumitelný a zmatečný, když zní „napadené rozhodnutí zamítá a napadené rozhodnutí potvrzuje“.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalovaný rozhodl o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí celního úřadu o propadnutí předmětných výrobků žalobou napadeným rozhodnutím čj. 11378-10/2011-060100-21 (datum na rozhodnutí neuvedeno) tak, že „... podle ustanovení § 116 odst. 1 písm. c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění zákona č. 30/2011 Sb., napadené rozhodnutí zamítá a napadené rozhodnutí potvrzuje“. Následně vydal rozhodnutí čj. 44/2012-060100-21 (rovněž bez uvedení data na rozhodnutí) nazvané jako opravné rozhodnutí, ve kterém s odkazem na ustanovení § 104 odst. 1 daňového řádu opravil odůvodnění rozhodnutí o odvolání čj. 11378-10/2011-060100-21, ve kterém byly opraveny chyby v psaní (překlepy apod.). Opravy se netýkaly ani výrokové části ani poučení, jak i sám žalovaný konstatoval v odůvodnění tohoto opravného rozhodnutí.

Z uvedeného je zřejmé, že ve výroku žalobou napadeného rozhodnutí čj. 11378-10/2011-060100-21 je skutečně chybně uvedeno, že žalovaný „napadené rozhodnutí zamítá a napadené rozhodnutí potvrzuje“. Dle názoru krajského soudu jde však o zřejmou nesprávnost, jak má na mysli ustanovení § 104 daňového řádu, kterou bylo možno opravit opravným rozhodnutím. Přestože žalovaný opravné rozhodnutí vydal (z důvodu opravy jiných chyb), tuto nesprávnost neopravil. Nicméně se však nejedná z toho důvodu o rozhodnutí nicotné. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že vady, které by způsobovaly nicotnost rozhodnutí správního orgánu, jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepříslušnost rozhodujícího orgánu, absolutní nedostatek formy, nesmyslnost, požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje apod. Ani pouhý nedostatek některé ze základních náležitostí rozhodnutí nemůže sám o sobě způsobit nicotnost rozhodnutí, když tento nedostatek musí dosahovat určité intenzity, a to takové, že po účastnících není možno spravedlivě požadovat, aby rozhodnutí respektovali a aby bylo možno usuzovat na neexistenci takového rozhodnutí.

Žalobkyně podřadila důvody namítané nicotnosti napadeného rozhodnutí pod ustanovení § 105 odst. 2 písm. a) daňového řádu, tj. že rozhodnutí trpí vadami, které je činí zjevně vnitřně rozporným a právně neuskutečnitelným. S tím se krajský soud neztotožnil. Vzhledem k tomu, že v daném případě šlo o rozhodnutí o odvolání, je už ze slovního spojení „napadené rozhodnutí zamítá“ zcela nepochybné, že místo slov „napadené rozhodnutí“ mělo být uvedeno „odvolání“. Při posuzování povahy a závažnosti předmětné chyby nelze přehlédnout ani to, že žalovaný současně ve výroku výslovně uvedl, že rozhodl podle ustanovení § 116 odst. 1 daňového řádu, které upravuje možnosti rozhodnutí odvolacího orgánu o odvolání, a to konkrétně podle jeho písm. c), které zní: „odvolací orgán odvolání zamítne a napadené rozhodnutí potvrdí“. Rovněž v kontextu s odůvodněním rozhodnutí žalovaného nemůže být pochyb o tom, že námitkám žalobkyně nevyhověl (tj. že jejímu odvolání

nevyhověl) a že se ztotožnil se závěrem celního úřadu (tj. že rozhodnutí celního úřadu potvrdil). Nakonec i z obsahu žaloby v části napadající věcné posouzení případu je zřejmé, že ani pro žalobkyni nebyl výrok napadeného rozhodnutí nesrozumitelný, neboť správně pochopila, že její odvolací námitky byly zamítnuty a vznáší proto argumentaci proti věcnému posouzení jejího případu. Krajský soud proto uzavírá, že předmětná nesprávnost ve výroku napadeného rozhodnutí nezaložila vadu takové intenzity, aby bylo nutno usuzovat na neexistenci samotného rozhodnutí.

Druhá procesní námitka označila napadené rozhodnutí za nicotné z toho důvodu, že vychází z nicotného rozhodnutí celního úřadu, které směřovalo proti neurčitému účastníku řízení, když směřovalo proti žalobkyni a společnosti STELMAX, přestože propadnutí věci je možno uložit samostatně pouze vlastníkově propadající věci.

Celní úřad v záhlaví svého rozhodnutí ze dne 22. 9. 2011, čj. 21132/2011-066100-032, uvedl, že se žalobkyní a společností STELMAX provedl řízení ve věci zajištěných vybraných výrobků a že po posouzení skutkových zjištění vydává toto rozhodnutí o propadnutí vybraných výrobků. Ve výroku rozhodnutí s poukazem na příslušná ustanovení zákona o spotřebních daních uložil propadnutí vybraných výrobků, které konkretizoval, a uvedl, že vlastníkem propadnutých vybraných výrobků se stává stát. Za příjemce rozhodnutí jsou v rozhodnutí označeni jak žalobkyně, tak společnost STELMAX, je zde uvedena i jejich společná zástupkyně. Žalovaný v napadeném rozhodnutí o odvolání čj. 11378-10/2011-060100-21 v záhlaví uvedl, že projednal společně podané odvolání účastníků řízení – žalobkyně a společnosti STELMAX a ve výroku rozhodl tak, že podle ustanovení § 116 odst. 1 písm. c) daňového řádu napadené rozhodnutí zamítá a napadené rozhodnutí potvrzuje. V odůvodnění připustil, že v rozhodnutí celního úřadu chybí výslovné uvedení vlastníka zajištěných vybraných výrobků, avšak tuto absenci neshledal za tak závažnou.

Zákon o spotřebních daních označuje za účastníky řízení o zajištění vybraných výrobků ve svém § 42a osobu, u níž byly vybrané výrobky zjištěny a osobu, která má věcné právo k zajištěným vybraným výrobkům nebo dopravnímu prostředku. Pokud celní úřad nerozhodne o uvolnění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku, rozhodne ve smyslu ustanovení § 42d téhož zákona o jejich propadnutí v případě, že je vlastník těchto výrobků znám, v ostatních případech rozhodne o jejich zabrání.

Z uvedeného vyplývá, že jestliže celní úřad rozhodne o propadnutí výrobků, vlastníka vybraných výrobků musí znát a právě proti němu musí směřovat uložení propadnutí vybraných výrobků. Celní úřad a následně i žalovaný v záhlaví rozhodnutí jmenovali dva účastníky řízení (žalobkyni a společnost STELMAX), avšak vůči kterému z nich směřuje uložení propadnutí předmětných výrobků ani v záhlaví, ale hlavně ani ve výroku neurčili. Dokonce ani v odůvodnění rozhodnutí není jednoznačně uvedeno, který z účastníků je vlastníkem předmětných výrobků. Žalovaný tento nedostatek k odvolací námitce žalobkyně sice připustil, ve výroku svého rozhodnutí však nápravu v tomto směru neučinil. Navíc žalovaný kromě toho, že v záhlaví svého

rozhodnutí jmenoval jako účastníky řízení (stejně jako celní úřad) žalobkyni i společnost STELMAX, v horní části rozhodnutí za příjemce rozhodnutí uvedl pouze zástupce obou účastníků. V odůvodnění svého rozhodnutí pak k této otázce pouze obecně konstatoval, že okruh účastníků řízení o zajištění vybraných výrobků upravuje ustanovení § 42a odst. 1 písm. a) a b) zákona o spotřebních daních, že to nebyli řidiči dopravního prostředku a že touto otázkou se zabýval již v rozhodnutí o odvolání do rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků, kde za účastníky řízení byly označeni „výše uvedení“ (pozn. soudu - tj. žalobkyně a společnost STELMAX). Dále žalovaný uvedl, že pro stručnost odkazuje právě na toto rozhodnutí o odvolání do rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků, blíže zmíněné rozhodnutí neidentifikoval. Jak zjistil krajský soud ze správního spisu, jde zřejmě o rozhodnutí čj. 7923-2/2011-060100-21. Takový odkaz žalovaného, kterým reagoval na odvolací námitku, že výrok rozhodnutí o propadnutí věci musí obsahovat identifikaci, kterému z účastníků je tímto institutem odnímáno vlastnictví, je však zcela nedostatečný. Navíc ve zmíněném rozhodnutí, na které odkazoval, bylo reagováno na námitku vztahující se k účastenství v řízení ve fázi zajištění vybraných výrobků, nikoli ve fázi rozhodování o jejich propadnutí. Už vůbec nemůže takový odkaz nahradit chybějící identifikaci vlastníka vybraných výrobků ve výroku nyní napadeného rozhodnutí žalovaného, resp. jemu předcházejícího rozhodnutí celního úřadu.

Krajský soud tak musel přisvědčit námitce žalobkyně, že rozhodnutí celního úřadu, resp. jeho výrok, je nesprávný, resp. nedostatečně určitý, neboť o propadnutí vybraných výrobků dle ustanovení § 42d odst. 1 písm. a) zákona o spotřebních daních rozhodl, aniž by určil, vůči kterému z jím v záhlaví rozhodnutí označených účastníků směřuje, tj. aniž by identifikoval, kdo je vlastníkem předmětných výrobků a komu je tak odnímáno vlastnické právo k nim. Žalovaný pak tuto nesprávnost svým rozhodnutím neodstranil. S ohledem na shora uvedené vymezení intenzity vady rozhodnutí nicotných však krajský soud nepovažuje uvedenou vadu za takovou, jež by způsobila nicotnost rozhodnutí, ale jde o vadu, která způsobila jeho nezákonnost. Požadavek na určitost a přesnost výroku správního aktu obecně vyplývá jednak ze základních principů, na nichž spočívá právní stát (viz např. čl. 2 odst. 3 Ústavy, podle něhož je možno státní moc uplatňovat pouze způsoby, které stanoví zákon), jednak z procesní normy, kterou je daňový řád v návaznosti na příslušný hmotně-právní předpis. Jestliže předmětem posuzované fáze řízení v dané věci bylo propadnutí vybraných výrobků, pak výrok, jímž se toto propadnutí ukládá jejich vlastníku, musí být přesný a určitý. Pokud výrok není přesný a určitý, takové rozhodnutí nemůže obstát, neboť jeho důsledkem je narušení principu právní jistoty.

Pro úplnost a zcela nad rámec shora uvedeného lze dodat, že žalovaný se mýlí, pokud má zato, že návrh na vyslovení nicotnosti adresovala žalobkyně v žalobě soudu jako již nepřislušnému orgánu, když ustanovení § 105 odst. 1 daňového řádu nově ve speciální úpravě svěřuje zjištění a prohlášení nicotnosti nejbližší nadřízenému správci daně, jenž rozhodnutí vydal. Zmíněné ustanovení se totiž aplikuje, pokud není věc ve fázi soudního přezkumu. Pokud je soudní přezkum správního (daňového) rozhodnutí zahájen a zjistí-li soud, že rozhodnutí trpí takovými vadami, které vyvolávají jeho nicotnost, vysloví rozsudkem tuto nicotnost i bez návrhu (§ 76 odst. 2 s. ř. s.).

Ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. S ohledem na shora uvedené se tak krajský soud již dalšími žalobními námitkami věcného charakteru nezabýval a nezbylo mu, než zrušit napadené rozhodnutí žalovaného a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán shora vysloveným právním názorem (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, krajský soud jí proto přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v náhradě zaplaceného soudního poplatku ve výši 3.000,- Kč a náhradě nákladů právní služby poskytnuté advokátem za 2 úkony po 2.100,- Kč včetně paušální náhrady hotových výdajů po 300,- Kč (§ 9 odst. 3 písm. f/ a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.). Navýšení odměny zástupkyně žalobkyně jako plátce DPH činí 960,- Kč (§ 14a advokátního tarifu). Krajský soud uložil takto vyčíslené náklady zaplatit k rukám zástupkyně žalobkyně, neboť jde o advokátku (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.). Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 22. února 2013

JUDr. Jan Rutsch, v. r.
předseda senátu